

مسجد جامع بروجرد یکی از نخستین مسجدهای ساخته شده در ایران است

پروانه قلی پور

دبیر مطالعات ناحیه ۲ خرم آباد

استان لرستان

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

درس ۲ (تعاون ۲)

درسنامه، پاسخ فعالیت ها، نمونه سؤال

درس ۲

تعاون، تنها به خانه و مدرسه و محله، محدود نمی شود.

افراد نیکوکار در سطح جامعه به صورت **فردی و گروهی** به دیگران یاری می رسانند.

۲ خانم احسانی و همسرش یک کارگاه تولیدی لباس دارند. آنها هر چند ماه یکبار تعدادی از لباس هایی را که می دوزند به نیازمندان هدیه می دهند و بخشی از درآمد خود را نیز برای افرادی بضاعث صرف می کنند.

بخشش وقت

بخشش مال

۱ زکس دانشجوی سال دوم دانشگاه است. او با مسئولان یک پرورشگاه که در آن کودکان بی سرپرست نگهداری می شوند، گفت و گو کرده و با هماهنگی آنها هفته ای چند ساعت به پرورشگاه می رود و در مراقبت از کودکان و انجام فعالیت های گروهی و مسابقات ورزشی با مددکاران همکاری می کند.

۴ آقای صدیقی، مردی چهل ساله و مهندس است. او نذر کرده که ماهی یکبار به آسایشگاه معلولان شهرشان برود و در حمام کردن افراد معلول به مددکاران آسایشگاه، کمک کند.

بخشش علم

بخشش توانایی

۳ پروانه معلم است. او در ایام تابستان که مدارس تعطیل است هفته ای دو روز به روستای نزدیک محل زندگیشان می رود و برای بچه ها کلاس تشکیل می دهد. پروانه، هم به کودکانی که مشکل وضعف درسی دارند آموزش می دهد و هم به آنها کارهای هنری یاد می دهد.

گاهی افراد از طریق

بخشش وقت، مال، علم و توانایی های

خود به کسانی که نیازمند هستند، یاری می

رسانند. به این بخشش "انفاق" می گویند.

سازمان ها و مؤسسات خیریه

افراد نیکوکار در قالب **سازمان های مردم نهاد و مؤسسات خیریه** به یاری نیازمندان یا حل برخی از مشکلات جامعه می پردازند مثل:

انجمن های حمایت از بیماران خاص، انجمن های نگهداری از معلولین و سالمندان، درمانگاه های خیریه، مؤسسات نگهداری و حمایت از ایتام، خیرین مدرسه ساز و کتابخانه ساز.

همه این سازمان ها و مؤسسات باید برای فعالیت های خود از **وزارت کشور**، مجوز بگیرند.

خیرین مدرسه ساز

خیرین مدرسه ساز با استفاده از توانمندی های خود و دیگر افراد یا نهادهای نیکوکار

به:

- * ساختن یا تعمیر و نوسازی و تجهیز مدارس می پردازند،
- * این مدارس را به صورت **رایگان** در اختیار وزارت آموزش و پرورش، قرار می دهند.
- * **خیرین مدرسه ساز می توانند نام خود یا پدر و مادر یا هر نامی را که بخواهند، روی مدرسه بگذارند.**

به اموال و دارایی هایی که وقف می شود،
موقوفات می گویند.

و **کسی حق تصرف در آنها را ندارد**
یعنی تا ابد باید به همان صورت که واقف
معین نموده است، استفاده شود.

وقف: از دیرباز افراد نیکوکار بناهایی
مانند مدرسه علمیه، پل، کاروانسرا،
آب انبار و حمام عمومی می ساختند
تا مردم بتوانند از آنها استفاده کنند.

سازمان اوقاف و امور خیریه

یکی از انواع وقف، وقف **گروهی** یا **خانوادگی** است.

در این نوع وقف ها، چند نفر یا اعضای یک خانواده با مشارکت مالی یکدیگر، وقفی را انجام داده
و به این ترتیب، همه در پاداش این کار نیک و خوشحال نمودن دیگران، شریک می شوند.

شرکت تعاونی چیست؟

هرگاه **گروهی** از مردم برای رفع نیازهای **معیشتی و شغلی** خود دور هم جمع شوند و
بر طبق قانون تعاونی ها، در فعالیتی سرمایه گذاری و همکاری کنند و در **سود و زیان**
آن شریک شوند، در واقع یک شرکت تعاونی، تأسیس کرده اند.

* در تعاونی، همه افراد با هم برابر هستند یعنی هر کس با هر مقدار سرمایه (سهام) عضو شود، یک حق رأی دارد (در شرکت های غیر تعاونی، هر کس سرمایه و سهامش بیشتر است، قدرت بیشتری در تصمیم گیری ها دارد).

** در شرکت های تعاونی، گروهی از افراد به طور داوطلبانه برای یک هدف مشترک تلاش می کنند.

*** هدف شرکت های تعاونی معمولاً حل مشکلات اقتصادی و ایجاد رفاه و زندگی بهتر برای اعضای آن است و منافی که از همکاری و فعالیت گروهی (جمع) حاصل می شود، به طور برابر و یکسان بین همه اعضا، توزیع می شود.

پاسخ فعالیت ها

۱. انفاق کردن چه اثراتی در زندگی فرد انفاق کننده دارد؟ افزایش و ایجاد روحیه نیکوکاری، تمایل به کارهای نیک و خدا پسندانه، انجام بهتر فریضه ها و واجبات دینی بخشودگی گناهان و برخورداری از اجر معنوی، افزایش مال و برکت روزی، آرامش خاطر و ...

۲. بر عهده دانش آموز

۳. بر عهده دانش آموز

۴. متن صفحه روبه رو، زندگینامه سه تن از خیرین مدرسه ساز را بخوانید. سپس در یک جمله بنویسید مهمترین پیام یا نکته ای که از خواندن این متن گرفتید، چه بود؟ وابسته نبودن به مادیات زیرا با انجام کارهای نیک تنها یاد و نام نیک است که می ماند. عاقبت به خیر بودن و ماندگار بودن نام نیک، به قول سعدی: سعدیا مرد نکونام نمیرد هرگز مرده آن است که نامش به نکویی نبرند

۵. چند مورد از اقدامات جهاد سازندگی را در منطقه یا استان محل زندگی تان بیان کنید.

جلوگیری از اختلافات و درگیری های افراد و خانواده ها، ایجاد صلح و سازش میان مردم رسیدگی به جاده ها و سایر امکانات مورد نیاز روستاها و مناطق محروم، پرداخت دیه جرائم غیر عمد، حمایت از خانواده های زندانیان، کمک به مناطق زلزله زده و سیل زده و ...

۶. کاربرد شماره (۱)

۷. یک مدرسه یا یک نمازخانه که تازه ساخته شده است را تصور کنید. چه چیزهایی را می توانید با مشارکت دوستان یا خانواده تان، وقف آنجا کنید؟ جاکفشی برای نمازگزاران، تهیه وسایل گرمایشی و سرمایشی برای زمستان و تابستانه تهیه فرش، موکت و ...

۸. آیا در محل زندگی شما اثر یا بنای وقفی وجود دارد؟ واقف آن کیست؟ به عهده دانش آموز. مثلا در شهر خرم آباد می توان به سرای سالمندان صدیق که واقف آن محمدکاظم صدیق و یا پل حاجی که واقف آن حاج علی اصغر خرم آبادی است اشاره کرد.

۹. ویژگی ها فواید مادی و معنوی را که در یک شرکت تعاونی وجود دارد، فهرست کنید. توزیع سود و زیان بین همه اعضا تعاونی به طور یکسان، رفع نیازهای معیشتی و کمک به اعضای تعاونی برای رفع مشکلات معیشتی.